

REPUBLIKA SRPSKA
Agencija za osiguranje Republike Srpske
Banja Luka

Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka

St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ

**o stanju u sektoru osiguranja Republike Srpske
za period od 01.01.2015. do 30.06.2015. godine**

Broj: UO – 28/15

Datum: 28. septembra 2015. godine

Banja Luka, septembar 2015. godine

SADRŽAJ

Sadržaj dokumenta

UVODNA RIJEČ	4
1. STRUKTURA SEKTORA	5
1.1. Društva za osiguranje	5
1.1.1. Struktura vlasništva.....	5
1.1.2. Ljudski resursi.....	6
1.2. Posrednici u osiguranju	7
1.3. Zaštitni fond Republike Srpske	7
1.4. Ovlašćeni aktuari	8
1.5. Ombudsman u osiguranju	8
2. TRŽIŠTE OSIGURANJA	9
2.1. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske	9
2.2. Obračunata premija po društvima za osiguranje	9
2.3. Struktura portfelja.....	12
2.4. Tržišna struktura i koncentracija	13
2.5. BILANSNA STRUKTURA	15
2.5.1. Bilans stanja	15
2.5.2. Bilans uspjeha	19
3. FINANSIJSKI I TEHNIČKI POKAZATELJI STANJA U SEKTORU	22
3.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive	22
3.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve	22
3.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za neživotno osiguranje	23
3.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za životno osiguranje	25
3.2. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranje.....	27
3.2.1. Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja	28
3.3. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio.....	29
3.4. Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava.....	29
3.5. Ostali pokazatelji poslovanja	30
Tabele	
Tabela 1:Društva za osiguranje	5
Tabela 2:Vlasnička struktura u društvima za osiguranje	6
Tabela 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje	6
Tabela 4: Odštetni zahtjevi prema Zaštitnom fondu	7
Tabela 5: Premija osiguranja ostvarena na tržištu RS u periodu 2013 – 2015. godine	9
Tabela 6: Ukupno obračunate premije po društvima u periodu 2013 – 2015. godine	9
Tabela 7: Obračunata premija društava za osiguranje iz RS ostvarena u FBiH u periodu 2013 – 2015. godina.....	10
Tabela 8: Obračunata premija po filijalama društava iz FBiH.....	11
Tabela 9: Obračunata premija prema vrstama osiguranja	12
Tabela 10: Udio obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji	13
Tabela 11: Učešće društava u ukupnoj premiji prema peer grupama	14
Tabela 12: Aktiva- ukupno za sva društva.....	15
Tabela 13: Pasiva ukupno za sva društva.....	17
Tabela 14: Bilans uspjeha ukupno za sva društva.....	19
Tabela 15: Iznos isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja.....	27
Tabela 16:Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja.....	28

Tabela 17: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila na 30.06.2015. godine	28
Tabela 18: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio neživotnih osiguranja.....	29
Tabela 19: Pokazatelji rentabilnosti.....	29
Tabela 20: Ostali pokazatelji poslovanja.....	30

Grafikoni

Grafikon 1: Ukupna premija po društvima za osiguranje (životna i neživotna osiguranja).....	11
Grafikon 2: Ostvarena premija životnih i neživotnih osiguranja za period 2008-2015. godina	12
Grafikon 3: Struktura premija po vrstama osiguranja.....	13
Grafikon 4: Učešće društava na tržištu RS u periodu I-VI 2015. godine	14
Grafikon 5: Struktura aktive društava za osiguranje	16
Grafikon 6: Struktura pasive društava za osiguranje.....	18
Grafikon 7: Tehničke rezerve na nivou sektora	22
Grafikon 8: Tehničke rezerve društava za neživotno osiguranje.....	23
Grafikon 9: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima.....	24
Grafikon 10: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.....	24
Grafikon 11: Tehničke rezerve životnog osiguranja	25
Grafikon 12: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja po društvima	26
Grafikon 13: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.....	26

UVODNA RIJEČ

U izvještajnom periodu u Republici Srpskoj poslovalo je 12 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i 11 filijala društava za osiguranje iz FBiH.

Ukupna premija osiguranja, ostvarena u prvom polugodištu 2015. godine na tržištu u Republici Srpskoj iznosi 88,6 miliona KM, što predstavlja rast od 4,7%. Od toga se na premiju neživotnog osiguranja odnosi 74,6 miliona KM, dok premija životnog osiguranja iznosi 14,0 miliona KM.

Premija osiguranja od autoodgovornosti i dalje dominira u strukturi portfelja, ali je njeno učešće najniže od kad se prati zvanična statistika (76% - 2006. godine, odnosno 60% - 2015. godine). Životno osiguranje nastavlja dinamičan rast i učestvuje u ukupnoj premiji sa oko 9%. Struktura premije neživotnih osiguranja se postepeno poboljšava u pravcu većeg učešća neobaveznih osiguranja.

Bilansna suma društava za osiguranje iz Republike Srpske zabilježila je neznatan pad (0,6%) u odnosu na 31.12.2014. godine i iznosi 360,7 miliona KM. Ukupni kapital je povećan za 3,2% u odnosu na stanje početkom godine. U izvještajnom periodu došlo je do smanjenja obračunatih tehničkih rezervi za 6,4% u odnosu na 30.06.2014. godine, a što je posljedica smanjenja iznosa rezervi za štete po osnovu ugovora o osiguranju, koji su pokrivali rizike elementarnih nepogoda. Naime, u ovom izvještajnom periodu, značajan dio šteta nastalih kao posljedica elementarne nepogode iz maja 2014. godine je likvidiran i isplaćen, a što se direktno odrazilo na smanjenje iznosa obračunatih tehničkih rezervi na nivou sektora.

Ukupni prihodi iznose 155,5 miliona KM i porasli su za 50,8% u odnosu na 30.06.2014. godine. U okviru ove pozicije došlo je do povećanja svih stavki, a najznačajnije povećanje zabilježeno je kod prihoda po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesije u naknadi šteta neživotnih osiguranja i prihoda od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja, a vezano za ugovore o osiguranju koji su pokrivali rizike elementarnih nepogoda.

Na nivou sektora ostvaren je pozitivan neto rezultat, koji iznosi 11,3 milion KM, pri čemu je 11 društava poslovalo sa dobitkom u ukupnom iznosu od 11,8 miliona KM, dok je jedno društvo ostvarilo gubitak u iznosu od 470 hiljada KM.

Pokazatelji efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za neživotna i životna osiguranja u protekle tri godine nisu pokazale veće oscilacije i nalaze se na zadovoljavajućem nivou. U neživotnim osiguranjima ukupno je isplaćeno odšteta i drugih naknada iz osiguranja u iznosu od 49 miliona KM, a kod životnih u iznosu od 2,7 milina KM.

Izvještaj o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj na dan 30.06.2015. godine pripremljen je u skladu sa članom 9. Zakona o društvima za osiguranje, a na osnovu analize finansijskih izvještaja, aktuarskih izvještaja kao i drugih izvještaja, koje društva za osiguranje, u skladu sa propisim, dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija).

Direktor,
Božana Šljivar

1. STRUKTURA SEKTORA

1.1.Društva za osiguranje

Na tržištu osiguranja Republike Srpske u prvoj polovini 2015. godine poslovalo je 12 društava za osiguranje, koja su prema djelatnosti osiguranja, sjedištu i većinskom vlasništvu nad osnovnim kapitalom, predstavljena u narednoj tabeli:

Tabela 1:Društva za osiguranje

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	SJEDIŠTE	VEĆINSKO VLASNIŠTVO
NEŽIVOTNA OSIGURANJE			
1.	Bobar osiguranje A.D.	Bijeljina	domaće
2.	D.D. Brčko gas osiguranje	Brčko	domaće
3.	Drina osiguranje A.D.	Milići	domaće
4.	Krajina osiguranje A.D.	Banja Luka	domaće
5.	Mikrofin osiguranje A.D.	Banja Luka	domaće
6.	Nešković osiguranje A.D.	Bijeljina	domaće
7.	Osiguranje Aura A.D.	Banja Luka	domaće
8.	Osiguranje Garant D.D.	Brčko	domaće
9.	Triglav osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
ŽIVOTNA I NEŽIVOTNA OSIGURANJA (KOMPOZITNA DRUŠTVA)			
10.	Wiener osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
11.	Dunav osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
12.	Grawe osiguranje A.D.	Banja Luka	strano

Izvor: Centralni registar HOV

Od 12 društava za osiguranje, sa sjedištem u Republici Srpskoj, 9 je obavljalo djelatnost neživotnog osiguranja, a 3 društva za osiguranje su obavljala djelatnost neživotnog i životnog osiguranja.

Sa stanjem na dan 30.06.2015. godine na području Republike Srpske posluje i 11 filijala društva za osiguranje iz FBiH, a 7 društva iz RS ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja putem filijale u FBiH.

1.1.1. Struktura vlasništva

Prema strukturi vlasništva nad osnovnim kapitalom, u prvoj polovini 2015. godine 8 društava je bilo u većinskom domaćem vlasništvu, dok su 4 društva za osiguranje bila u većinskom stranom vlasništvu.

Dva društva za osiguranje su u većinskom vlasništvu pravnih i/ili fizičkih lica iz Austrije, a po jedno društvo za osiguranje u većinskom vlasništvu lica iz Slovenije i Srbije.

Tabela 2: Vlasnička struktura u društvima za osiguranje

R.B.	Vlasništvo	Broj društava za osiguranje	Učešće u ukupnom kapitalu (%)	Učešće u ukupnoj aktivnoj (%)	Učešće u bruto fakturiranoj premiji (%)
1.	Većinsko domaće privatno vlasništvo	7	48,1	38,4	47,3
2.	Većinsko domaće državno vlasništvo	1	7,4	5,1	5,8
3.	Većinsko strano vlasništvo	4	44,5	56,5	46,9
	UKUPNO	12	100,0	100,0	100,0

Izvor: Izvještaji društava i Centralni registar HOV

Državno vlasništvo, prema Izvještaju Centralnog registra hartija od vrijednosti - knjizi akcionara, postoji u Krajina osiguranju a.d. Banja Luka u procentu od 70,4% i Osiguranju Aura a.d. Banja Luka u procentu od 38,0%.

1.1.2. Ljudski resursi

Na dan 30.06.2015. godine u sektoru osiguranja bilo je zaposleno ukupno 1.478 radnika, od kojih u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj 1.262 radnika, u filijalama društava za osiguranje iz FBiH 210 radnika i u Zaštitnom fondu RS 6 radnika.

Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj za period 2013–2015. godine predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje

KVALIFIKACIJA	Stanje na dan 30.06.2013.		Stanje na dan 30.06.2014.		Stanje na dan 30.06.2015.		INDEKS 2015/14
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	
NK	5	0,4	8	0,6	4	0,3	50,0
PK	3	0,3	2	0,2	1	0,1	50,0
NS	1	0,1	1	0,1		0,0	0,0
KV	60	5,0	60	4,8	67	5,3	111,7
SSS	643	53,9	668	53,7	675	53,5	101,0
VKV	7	0,6	4	0,3	5	0,4	125,0
VŠS	98	8,2	91	7,3	81	6,4	89,0
VSS	359	30,1	387	31,1	403	31,9	104,1
MR	15	1,3	19	1,5	24	1,9	126,3
DR	2	0,2	3	0,2	2	0,2	66,7
U K U P N O	1.193	100,0	1.243	100,0	1.262	100,0	101,5

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Zaposlene u sektoru osiguranja čine i posrednici u osiguranju, te ostali zaposleni u društvima za posredovanje. Sektor osiguranja u periodu 2006. do 2015. godine bilježi kontinuiran rast broja zaposlenih (690 - 2006. godine, odnosno 1.262 - 2015. godine) .

1.2. Posrednici u osiguranju

U Registar posrednika u osiguranju kod Agencije, zaključno sa 30.06.2015. godine upisano je:

- 147 zastupnika- fizička lica, od čega je 29 osnovalo preduzetničke radnje,
- 8 društava za zastupanje iz RS (uključujući i Pošte Srpske),
- 5 filijale društava za zastupanje iz FBiH,
- 7 brokerska društva iz RS,
- 1 filijala brokerskog društva iz FBiH i
- 100 brokera – fizička lica.

Na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba) dostupan je izvod iz registra posrednika u osiguranju.

U izvještajnom periodu, organizovana je edukacija i održan je redovan ispitni rok za polaganje stručnog ispita za provjeru stručnog znanja potrebnog za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju. Stručni ispit je položio 61 kandidat.

1.3. Zaštitni fond Republike Srpske

Zaštitni fond Republike Srpske (u daljem tekstu: Zaštitni fond) uspostavljen je Zakonom o obaveznom osiguranju za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti, kao posebno pravno lice. Nadležnost Zaštitnog fonda je da pokriva štete koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda, koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od autoodgovornosti. Sva društva za osiguranje, koja obavljaju osiguranje od autoodgovornosti, su po Zakonu članovi Zaštitnog fonda i imaju obavezu uplate doprinosa, srazmjerno ostvarenoj premiji osiguranja od autoodgovornosti.

Ukupno ostvareni prihodi Zaštitnog fonda u prvoj polovini 2015. godini su iznosili 1.226.114 KM i veći su za 10,9% u poređenju sa prethodnom godinom. Ukupni rashodi iznosili su 1.221.383 KM i veći su za 2,9% u odnosu na prethodnu godinu. Zaštitni fond je u prvoj polovini 2015. godine ostvario višak prihoda u odnosu na rashode u iznosu od 4.731 KM.

U narednoj tabeli se daje pregled rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva za period 01.01.-30.06.2014. i 01.01.-30.06.2015. godine iz nadležnosti Zaštitnog fonda.

Tabela 4: Odštetni zahtjevi prema Zaštitnom fondu

R.B.	Odštetni zahtjevi	01.01 - 30.06.2014.	01.01 - 30.06.2015.	Indeks 2015/14
1	2	3	4	5=4/3
1.	Prijavljeni zahtjevi u tekućem periodu i reaktivirani	183	218	119,1
2.	Broj prenesenih iz prethodnog perioda	166	136	81,9
3.	Ukupan broj zahtjeva (1+2)	349	354	101,4
4.	Broj odbijenih zahtjeva	30	31	103,33
5.	Broj obrađenih zahtjeva bez odbijenih	180	190	105,6
6.	Broj isplaćenih zahtjeva	178	188	105,6
7.	Iznos isplaćenih zahtjeva (KM)	643.219	565.257	87,9

Izvor: Izveštaj Zaštitnog fonda

Podaci dobijeni od Zaštitnog fonda pokazuju da je broj isplaćenih odštetnih zahtjeva povećan za 5,6%, dok je iznos isplaćenih odštetnih zahtjeva smanjen za 12,1%.

Prosječna vrijednost isplaćenog odštetnog zahtjeva iznosila je 3.007 KM i manja je u odnosu na isti period prethodne godine za 16,8%.

1.4.Ovlašćeni aktuari

U skladu sa međunarodnim standardima za funkcionisanje sektora osiguranja od posebne važnosti je obezbjeđenje adekvatnog broja profesionalno osposobljenih aktuara. Na dan 30.06.2015. godine u Registar ovlašćenih aktuara kod Agencije bilo je upisano 31 lice. Na internet stranici Agencije dostupan je izvod iz Registra ovlašćenih aktuara.

1.5.Ombudsman u osiguranju

Agencija se zaštitom potrošača bavila neposredno i preko Ombudsmana u osiguranju. U izvještajnom periodu Kancelarija Ombudsmana zaprimila je 40 predmeta, odnosno pismenih prigovora, molbi i pritužbi osiguranika, korisnika naknada iz osiguranja, ili trećih oštećenih lica, od kojih se najveći broj odnosi na prigovore na postupke u isplati naknade štete iz osnova autoodgovornosti. Detaljniji podaci o rezultatima postignutim u ovom segmentu dati su u Izvještaju o radu Agencije za period 01.01. do 30.06.2015. godine.

2. TRŽIŠTE OSIGURANJA

2.1. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske

Ukupno obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske¹ u periodu 01.01. do 30.06.2015. godine iznosila je 88.693.962 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija je veća za 3.991.525 KM ili 4,7%.

Tabela 5: Premija osiguranja ostvarena na tržištu RS u periodu 2013 – 2015. godine

(u KM)

R.B.	Subjekti na tržištu RS	Obračunata premija na tržištu RS						Indeks 2015/14
		01.01 -30.06.2013.		01.01 -30.06.2014.		01.01 -30.06. 2015.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
1.	DRUŠTVA IZ RS	60.306.264	80,5	67.256.080	79,4	69.394.194	78,2	103,2
1.1.	Neživotna osiguranja	54.491.232	72,7	60.677.375	71,6	61.606.671	69,5	101,5
1.2.	Životna osiguranja	5.815.033	7,8	6.578.706	7,8	7.787.524	8,8	118,4
2.	FILIJALE DRUŠTAVA IZ FBiH	14.618.389	19,5	17.446.356	20,6	19.299.768	21,8	110,6
2.1.	Neživotna osiguranja	10.802.386	14,4	11.176.471	13,2	13.004.739	14,7	116,4
2.2.	Životna osiguranja	3.816.004	5,1	6.269.885	7,4	6.295.030	7,1	100,4
UKUPNO		74.924.653	100,0	84.702.437	100,0	88.693.962	100,0	104,7

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

2.2. Obračunata premija po društvima za osiguranje

Ukupno obračunata premija bilježi tendenciju rasta gotovo kod svih društava za osiguranje i kod svih vrsta osiguranja. U nastavku se daje pregled obračunate premije po društvima za osiguranje:

Tabela 6: Ukupno obračunate premije po društvima u periodu 2013 – 2015. godine

(u KM)

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	Ukupno obračunata premija						INDEKS 2015/14
		01.01 -30.06.2013.		01.01 -30.06.2014.		01.01 -30.06.2015.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA								
1.	Bobar osiguranje A.D.	7.372.697	11,0	8.203.012	10,6	4.696.845	5,4	57,3
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	6.965.431	10,4	7.124.377	9,2	7.401.641	8,6	103,9
3.	Grawe osiguranje A.D.	8.588	0,0	7.746	0,0	9.373	0,0	121,0
4.	Drina osiguranje A.D.	7.672.653	11,5	8.866.199	11,5	11.217.893	13,0	126,5
5.	Dunav osiguranje A.D.	7.652.354	11,4	8.046.748	10,4	8.336.619	9,7	103,6
6.	Wiener osiguranje A.D.	11.933.444	17,8	13.556.903	17,6	18.954.365	22,0	139,8
7.	Krajina osiguranje A.D.	4.297.431	6,4	5.292.583	6,9	4.998.545	5,8	94,4
8.	Mikrofin osiguranje A.D.	2.209.966	3,3	2.900.135	3,8	3.460.958	4,0	119,3
9.	Nešković osiguranje A.D.	5.914.851	8,8	6.977.005	9,0	7.275.525	8,4	104,3
10.	Osiguranje Aura A.D.	2.863.211	4,3	3.354.701	4,3	4.098.778	4,8	122,2
11.	Triglav osiguranje A.D.	4.255.830	6,4	5.003.732	6,5	5.090.303	5,9	101,7
12.	Osiguranje Garant d.d.		0,0	1.194.797	1,5	2.627.176	3,0	219,9
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		61.146.456	91,3	70.527.938	91,3	78.168.021	90,7	110,8

¹ Ukupna obračunata premija na tržištu osiguranja RS je obračunata na način da je ukupna premija koja su ostvarila društva za osiguranje sa sjedištem u RS umanjena za premiju koju su ta društva ostvarila u FBiH i uvećana za premiju koju su društva za osiguranje sa sjedištem u FBiH ostvarila u RS.

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	Ukupno obračunata premija						INDEKS 2015/14
		01.01 -30.06.2013.		01.01 -30.06.2014.		01.01 -30.06.2015.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
	ŽIVOTNA OSIGURANJA							
1.	Grawe osiguranje A.D.	5.101.070	7,6	5.714.228	7,4	6.714.130	7,8	117,5
2.	Dunav osiguranje A.D.	306.198	0,5	348.225	0,5	369.303	0,4	106,1
3.	Wiener osiguranje A.D.	424.737	0,6	649.044	0,8	964.242	1,1	148,6
	UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	5.832.005	8,7	6.711.497	8,7	8.047.674	9,3	119,9
	UKUPNO	66.978.461	100,0	77.239.435	100,0	86.215.695	100,0	111,6

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Ukupno obračunata premija u periodu 01.01. do 30.06.2015. godine koju su ostvarila društva sa sjedištem u Republici Srpskoj, uključujući i premiju koju su ova društva ostvarila na tržištu osiguranja Federacije BiH iznosila je 86.215.695 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija je veća za 8.976.260 KM ili 11,6%.

Tabela 7: Obračunata premija društava za osiguranje iz RS ostvarena u FBiH u periodu 2013 – 2015. godina

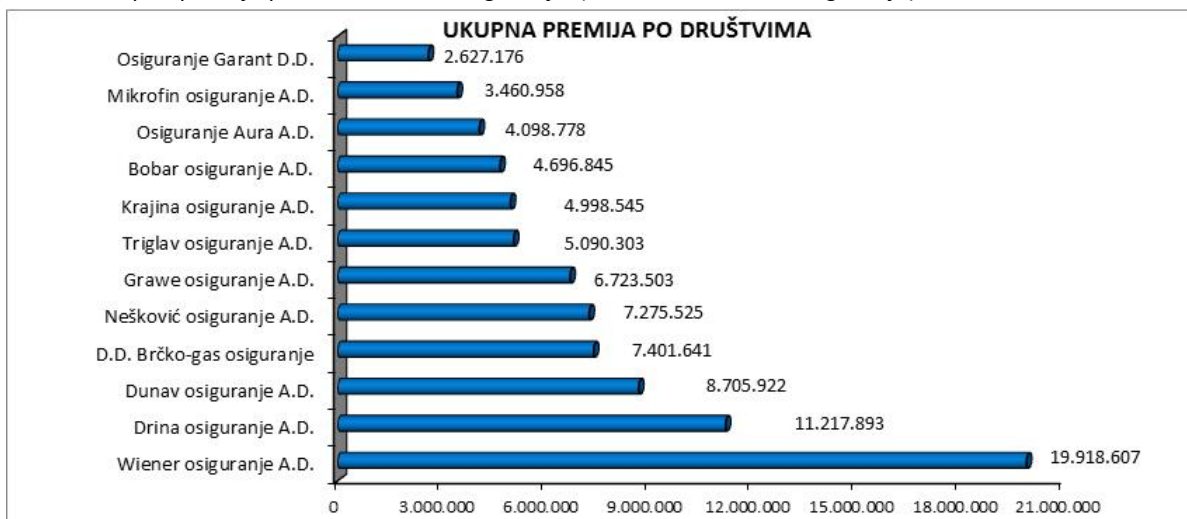
(u KM)

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	Obračunata premija						INDEKS 2015/14
		01.01 -30.06.2013.		01.01 -30.06. 2014.		01.01 -30.06.2015.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
	NEŽIVOTNA OSIGURANJA							
1.	Bobar osiguranje A.D.	153.967	2,3	329.198	3,3	201.856	1,2	61,3
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	2.175.109	32,6	1.982.494	19,9	2.165.052	12,9	109,2
3.	Drina osiguranje A.D.	897.108	13,4	1.471.619	14,7	2.059.076	12,2	139,9
4.	Dunav osiguranje A.D.	453.921	6,8	591.762	5,9	826.900	4,9	139,7
5.	Wiener osiguranje A.D.	2.975.119	44,6	4.909.830	49,2	10.129.010	60,2	206,3
6.	Mikrofin osiguranje A.D.		0,0	307.488	3,1	609.580	3,6	198,2
7.	Osiguranje Aura A.D.		0,0	258.173	2,6	569.876	3,4	220,7
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	6.655.224	99,7	9.850.563	98,7	16.561.350	98,5	168,1
	ŽIVOTNA OSIGURANJA							
1.	Dunav osiguranje A.D.	7.393	0,1	9.922	0,1			
2.	Wiener osiguranje A.D.	9.580	0,1	122.869	1,2	260.151	1,5	211,7
	UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	16.973	0,3	132.791	1,3	260.151	1,5	195,9
	UKUPNO:	6.672.197	100,0	9.983.354	100,0	16.821.501	100,0	168,5

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Sedam društava za osiguranje iz RS ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja putem filijale u FBiH. Ova društva za osiguranje su u prvoj polovini 2015. godine ostvarila premiju u iznosu od 16.821.501 KM, koja je veća je za 68,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ova premija učestvuje u ukupnoj premiji društava sa sjedištem u RS sa 19,5%. U strukturi ove premije dominiraju neživotna osiguranja sa oko 98%.

Grafikon 1: Ukupna premija po društvima za osiguranje (životna i neživotna osiguranja)

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

U izvještajnom periodu u odnosu na prethodnu godinu, kod neživotnih osiguranja deset društva za osiguranje je ostvarilo porast premije, dok su dva društva za osiguranje imala smanjenje premije. Kod životnih osiguranja sva tri društva za osiguranje su ostvarila porast premije.

U periodu 01.01. do 30.06.2015. godine učešće u ukupnoj premiji na tržištu osiguranja Republike Srpske su ostvarile i filijale društava za osiguranje iz FBiH i to u iznosu od 19.299.768 KM ili 21,8%.

U nastavku ovog Izveštaja koristiće se isključivo podaci i pokazatelji o društvima za osiguranje iz RS, a u narednoj tabeli se daje samo pregled ostvarene premije filijala društava iz FBiH na tržištu osiguranja u RS:

Tabela 8: Obračunata premija po filijalama društava iz FBiH

(u KM)

R.B.	FILIJALE DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE IZ FBiH KOJE POSLUJU U RS	Obračunata premija				Indeks 2015/14
		01.01 -30.06.2014.		01.01 -30.06.2015.		
		Iznos	%	Iznos	%	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA FBiH						
1.	Asa osiguranje d.d.			1.012.564	5,2	
2.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	831.812	4,8	785.105	4,1	94,4
3.	Camelija osiguranje d.d.	186.172	1,1	299.743	1,6	161,0
4.	Croatia osiguranje d.d.	349.907	2,0	376.964	2,0	107,7
5.	Euroherc osiguranje d.d.	2.462.363	14,1	3.529.890	18,3	143,4
6.	Merkur BH osiguranje	73.893	0,4	86.687	0,4	117,3
7.	Sarajevo osiguranje d.d.	2.972.097	17,0	1.803.117	9,3	60,7
8.	Uniqa osiguranje d.d.	2.148.301	12,3	2.353.049	12,2	109,5
9.	VGT osiguranje d.d.	237.858	1,4	313.556	1,6	131,8
10.	Zovko osiguranje d.d.	1.914.069	11,0	2.444.065	12,7	127,7
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA FBiH	11.176.471	64,1	13.004.739	67,4	116,4
ŽIVOTNA OSIGURANJA FBiH						
1.	Croatia osiguranje d.d.	37.757	0,2	37.432	0,2	99,1
2.	Merkur BH osiguranje	4.437.856	25,4	3.826.463	19,8	86,2
3.	Uniqa osiguranje d.d.	1.794.271	10,3	2.354.194	12,2	131,2
4.	Triglav osiguranje d.d.		0,0	76.941	0,4	
	UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA FBiH	6.269.885	35,9	6.295.030	32,6	100,4
	UKUPNA PREMIJA FBiH	17.446.356	100,0	19.299.768	100,0	110,6

Izvor: Izveštaji filijala društava

U strukturi premije filijala društava za osiguranje iz FBiH, neživotna osiguranja čine 67,4% ukupne premije, dok se na životna osiguranja odnosi 32,6% ukupne premije. Podaci ukazuju da se struktura premije promijenila u korist neživotnih osiguranja u odnosu na isti period prethodne godine.

2.3.Struktura portfelja

U sljedećoj tabeli je predstavljena struktura obračunate premije prema vrstama osiguranja u periodu 2013-2015. godine, s tim da se kategorija „ostalo“, odnosi na 13 grupa neživotnih osiguranja, koje u ukupnoj premiji pojedinačno učestvuju ispod jednog procenta.

Tabela 9: Obračunata premija prema vrstama osiguranja

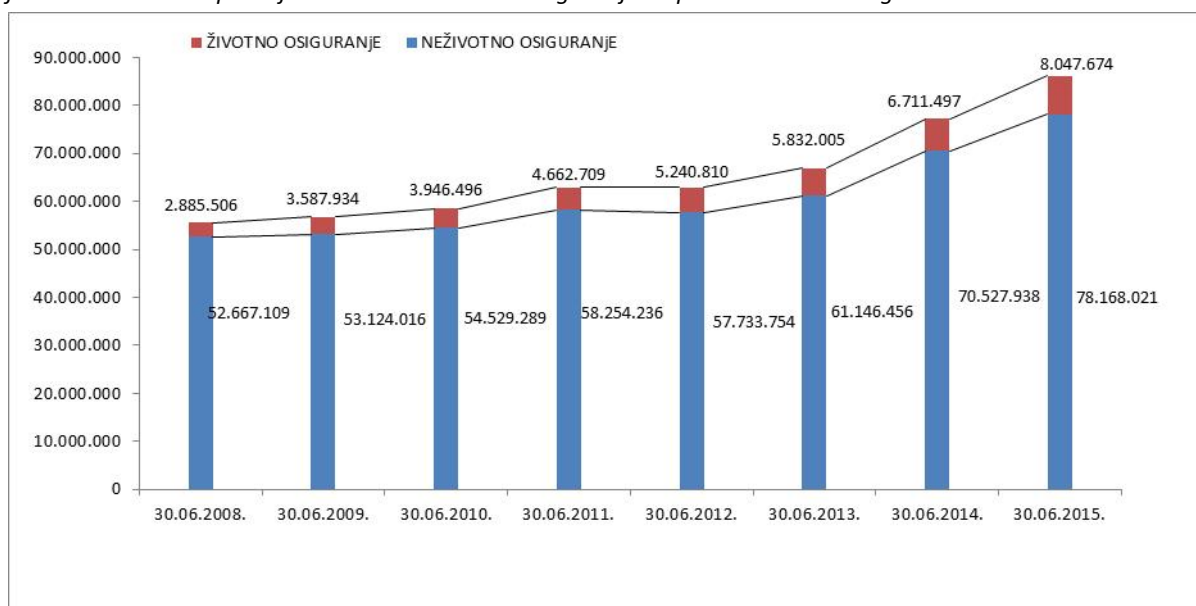
(u KM)

Vrsta osiguranja	Obračunata premija						Indeks 2015/14
	30.06.2013.		30.06.2014.		30.06.2015.		
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Osiguranje nezgode	4.358.543	6,5	5.013.028	6,5	5.330.653	6,2	106,3
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih	4.681.893	7,0	4.910.986	6,4	4.952.422	5,7	100,8
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	3.253.948	4,9	4.419.066	5,7	3.596.288	4,2	81,4
Osiguranje ostalih šteta na imovini	4.583.631	6,8	6.043.048	7,8	10.432.217	12,1	172,6
Osiguranje od odgovornosti za m/v	42.885.165	64,0	48.180.653	62,4	51.755.479	60,0	107,4
Ostalo	1.383.275	2,1	1.961.157	2,5	2.100.962	2,4	107,1
Ukupno neživotna osiguranja	61.146.456	91,3	70.527.938	91,3	78.168.021	90,7	110,8
Životno osiguranje	5.832.005	8,7	6.711.497	8,7	8.047.674	9,3	119,9
UKUPNO	66.978.461	100,0	77.239.435	100,0	86.215.695	100,0	111,6

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

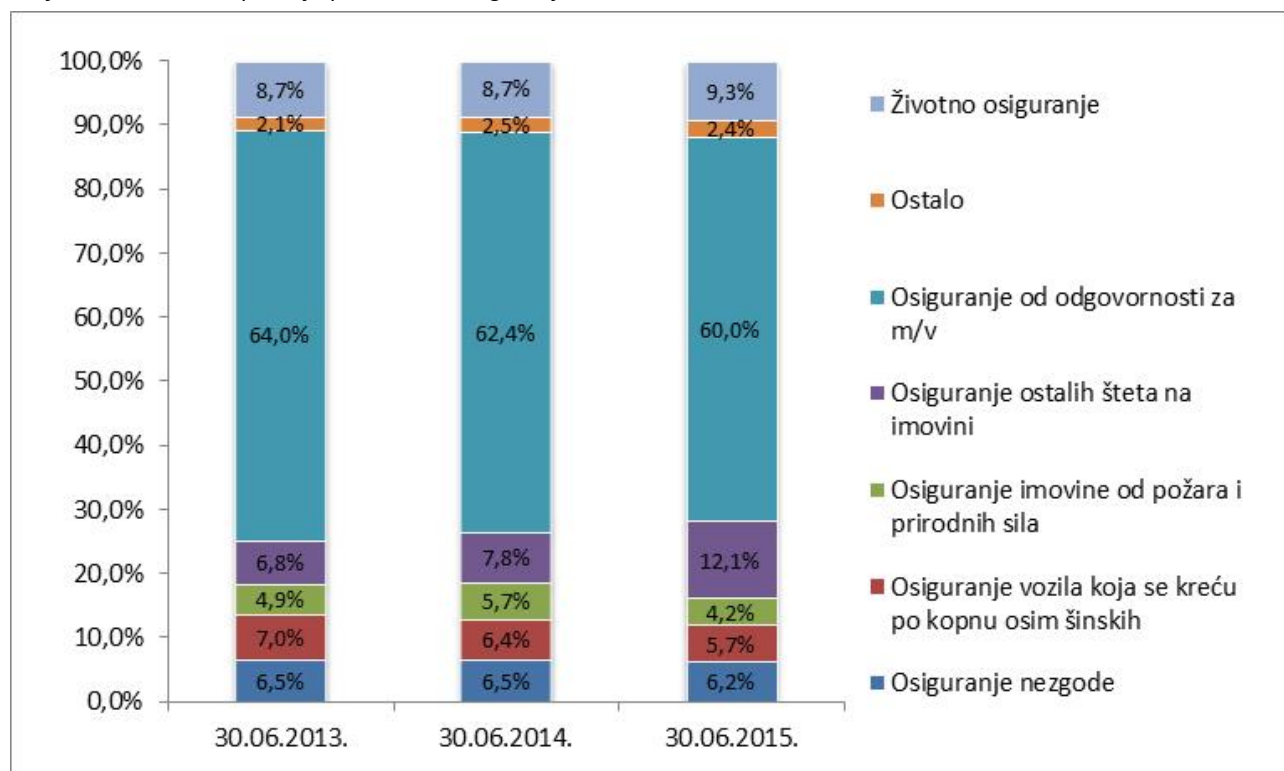
Od ukupno obračunate premije, na neživotna osiguranja odnosilo se 78.168.021 KM ili 90,7%, a premija životnih osiguranja iznosila je 8.047.674 KM ili 9,3%. U odnosu na prethodnu godinu, obračunata premija neživotnih osiguranja zabilježila je povećanje od 10,8%, dok je premija životnih osiguranja veća za 19,9%. Kod neživotnih osiguranja najveći pojedinačni rast je evidentiran u vrsti osiguranja ostalih šteta na imovini. U nastavku se daju grafičke ilustracije strukture bruto premije u RS.

Grafikon 2: Ostvarena premija životnih i neživotnih osiguranja za period 2008-2015. godina

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Grafikon 3: Struktura premija po vrstama osiguranja

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

U narednoj tabeli nalaze se podaci o učešću obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji za prethodne tri godine.

Tabela 10: Udio obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji

(u KM)

Vrsta osiguranja	30.06.2013.	%	30.06.2014.	%	30.06.2015.	%	Indeks 2015/14
Obavezno	47.254.942	70,6	53.204.240	68,9	57.091.930	66,2	107,3
Neobavezno	19.723.519	29,4	24.035.195	31,1	29.123.765	33,8	121,2
UKUPNO	66.978.461	100,0	77.239.435	100,0	86.215.695	100,0	111,6

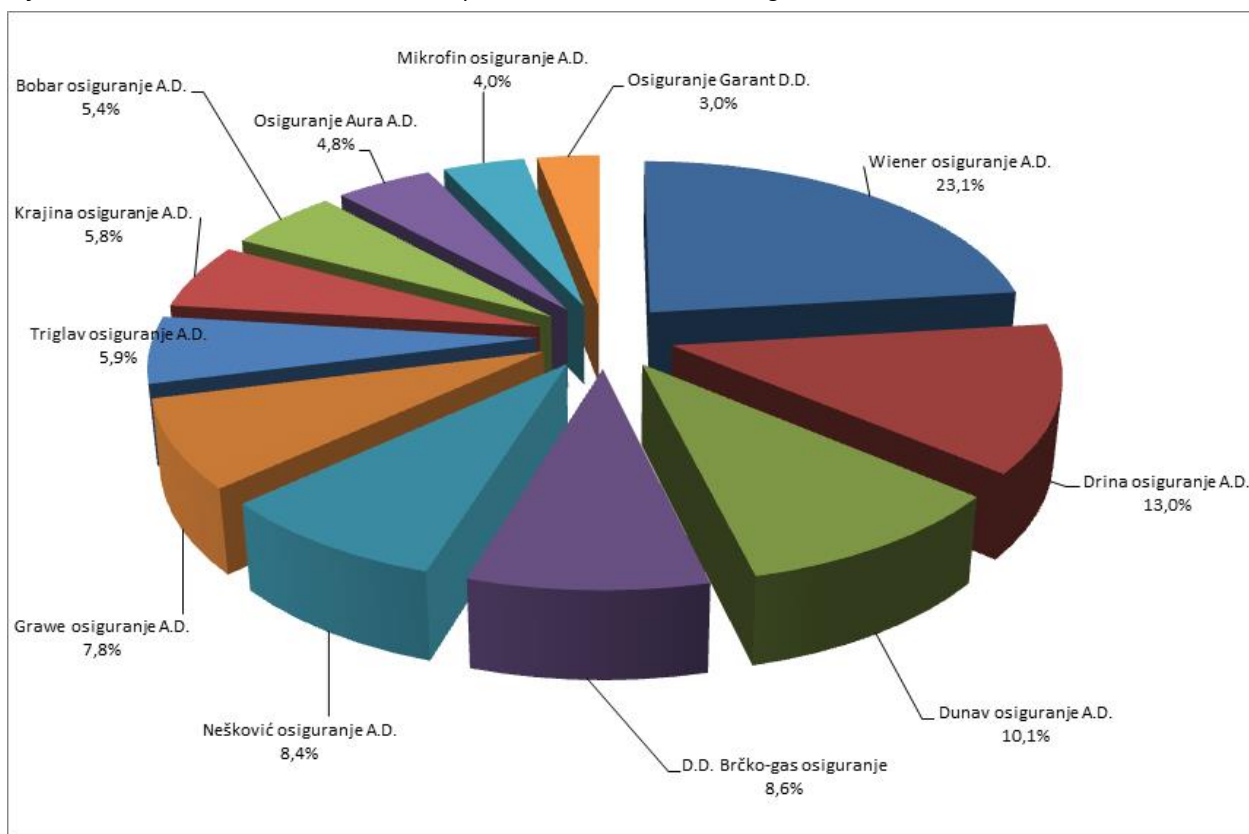
Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

U prvoj polovini 2015. godini došlo je do smanjenja učešća obaveznih i povećanja neobaveznih osiguranja u ukupnoj premiji, što predstavlja pozitivan trend. Tako je 2006. godine učešće svih vrsta neobaveznog osiguranja iznosilo 19%, dok danas, dostiže nivo od preko 30%. Obavezno osiguranje od autoodgovornosti imalo je učešće od 85% (2006. godina) u strukturi neživotnog osiguranja, dok sada taj procenat iznosi 66,2%.

2.4. Tržišna struktura i koncentracija

U narednom grafikonu prikazano je tržišno učešće društava za osiguranje u prvoj polovini 2015. godine.

Grafikon 4: Učešće društava na tržištu RS u periodu 01.01 -30.06. 2015. godine

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

U slijedećem pregledu dat je stepen koncentracije tržišta osiguranja u RS po peer grupama. U odnosu na prethodni izvještajni period povećano je učešće u ukupnoj premiji društava za osiguranje u grupi od 5 do 10%, dok se smanjilo učešće u grupi od 10-15%.

Tabela 11: Učešće društava u ukupnoj premiji prema peer grupama

Učešće	Učešće društava u ukupnoj premiji prema peer grupama					
	30.06.2013.		30.06.2014.		30.06.2015.	
	Ukupno učešće (u %)	Broj društava	Ukupno učešće (u %)	Broj društava	Ukupno učešće (u %)	Broj društava
do 5%	7,6%	2	9,6%	3	11,8%	3
5-10%	29,2%	4	39,0%	5	42,0%	6
10-15%	44,7%	4	33,0%	3	23,1%	2
preko 15%	18,5%	1	18,4%	1	23,1%	1
Ukupno:	100,0%	11	100,0%	12	100,0%	12

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Herfindahl Hirschman-ov indeks predstavlja takođe mjeru koncentracije tržišta i izračunava se kao zbir kvadrata pojedinačnog učešća svakog društva za osiguranje u odnosu na ostvarenu premiju. Ovaj indeks uzima u obzir relativnu veličinu i raspodjelu društava na tržištu, te ukoliko je tržište monopolističko, postoji i veća tržišna koncentracija, i naravno manja konkurencija. Ako je Herfindahl Hirschman-ov indeks između 1.000 i 1.800 smatra se da na tržištu postoji umjerena koncentracija, a upravo ovakva umjerena koncentracija karakteriše tržište osiguranja Republike Srpske u prvoj polovini 2015. godine. Herfindahl Hirschman-ov indeks za izvještajni period iznosi 1.157 poena, što je u odnosu na isti period 2014. godine povećanje za 110 poena.

2.5. BILANSNA STRUKTURA

Na osnovu dostavljenih finansijskih izvještaja društava za osiguranje za period 01.01. do 30.06.2015. godine u nastavku se daje uporedni prikaz i analiza osnovnih bilansnih pozicija. Podaci iskazani u ovom izvještaju, koji se odnose na 2014. godinu, razlikuju se od podataka za istu godinu u Izvještaju o stanju sektora osiguranja za 2014. godinu, zbog izvršenih retrospektivnih korekcija finansijskih izvještaja naloženih od strane ovlašćenih revizora, a u skladu sa MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

2.5.1. Bilans stanja

U sljedećoj tabeli se daje skraćena šema zbirnog bilansa stanja za sva društva za osiguranje²:

Tabela 12: Aktiva- ukupno za sva društva

AKTIVA	31.12.2014.		30.06.2015.		Indeks 2015/14
	iznos	%	iznos	%	
A. STALNA IMOVINA(I+II+III+IV)	227.851.498	64,5	239.259.832	68,6	105,0
I Nematerijalna ulaganja	1.877.017	0,5	1.660.575	0,5	88,5
II Nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja,oprema i ostala sredstva (1+2+3)	90.132.825	25,5	89.365.483	25,6	99,1
1. Zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema	35.524.799	10,1	34.999.273	10,0	98,5
2. Investicione nekretnine	49.546.081	14,0	49.694.989	14,2	100,3
3. Osnovna sredstva u pripremi i ostala osnovna sredstva	5.061.945	1,4	4.671.221	1,3	92,3
III Dugoročni finansijski plasmani (1+2)	135.801.748	38,4	148.193.865	42,5	109,1
1. Učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica	1.969.253	0,6	1.969.253	0,6	100,0
2. Dugoročni finansijski plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima, dugoročni finansijski plasmani u zemlji i inostranstvu, finansijska sredstva koja se drže do roka dospelja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i ostali dugoročni finansijski plasmani	133.832.495	37,9	146.224.612	41,9	109,3
IV Odložena poreska sredstva	39.908	0,0	39.908	0,0	100,0
B. TEKUĆA IMOVINA (I+II+III+IV)	124.352.584	35,2	109.477.973	31,4	88,0
I Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	450.341	0,1	554.684	0,2	123,2
II Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina (1+2+3+4)	66.195.720	18,7	75.448.078	21,6	114,0
1. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	13.302.852	3,8	17.927.684	5,1	134,8
2. Potraživanja iz specifičnih poslova i ostala potraživanja	3.937.757	1,1	5.174.987	1,5	131,4
3. Kratkoročni finansijski plasmani	35.461.184	10,0	36.937.325	10,6	104,2
4. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	13.493.928	3,8	15.408.082	4,4	114,2
III Aktivna vremenska razgraničenja	57.693.314	16,3	33.435.746	9,6	58,0
IV - Odložena poreska sredstva	13.208	0,0	39.466	0,0	298,8
V. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	1.218.324	0,3			
G. POSLOVNA AKTIVA (A+B+V)	353.422.406	100,0	348.737.806	100,0	98,7
D. VANBILANSNA AKTIVA	9.423.189	2,7	12.000.933	3,4	127,4
Đ. UKUPNA AKTIVA (G+D)	362.845.595		360.738.739		99,4

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje

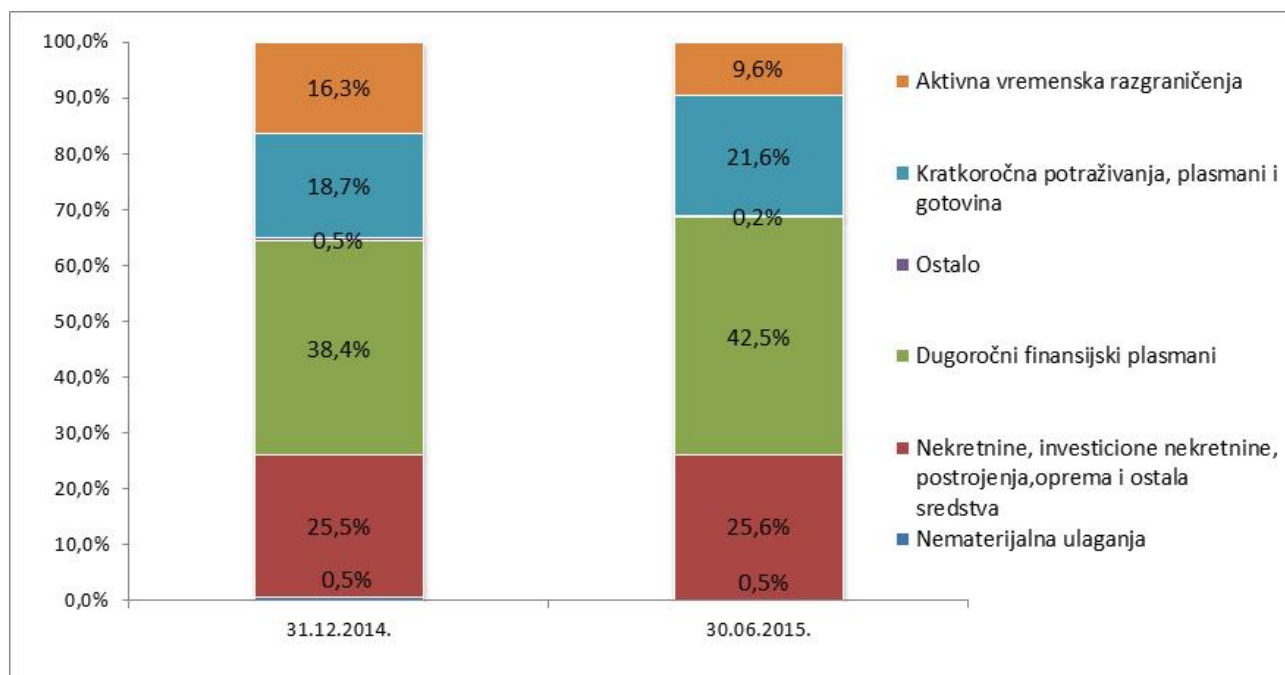
² Napomena: Prema Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/09) u Bilans stanja u kolonu – Iznos na dan bilansa prethodne godine unosi se početno stanje tekućeg perioda.

Bilansna suma na nivou sektora osiguranja RS na kraju prvog polugodišta 2015. godine iznosila je 360.738.739 KM, što je manje za 0,6% ili 2.106.856 KM nego na kraju 2014. godine. Neznatan pad bilansne sume najvećim dijelom rezultat je smanjenja rezervisanja za štete i prenosne premije koje padaju na teret saosiguravača i reosiguravača, u aktivi i rezervisanja za štete neživotnih osiguranja, u pasivi.

Vrijednost poslovne aktive, odnosno vrijednost ukupne imovine društava za osiguranje sa stanjem na dan 30.06.2015. godine iznosila je 348.737.806 KM i u odnosu na stanje na dan 31.12.2014. godine manja je za 1,3%. U strukturi ukupne imovine društava za osiguranje bili su najzastupljeniji dugoročni finansijski plasmani 42,5%, na materijalnu imovinu se odnosilo 25,6% aktive, na potraživanja 21,6%, na aktivna vremenska razgraničenja 9,6%, dok su preostale stavke u strukturi aktive učestvovala sa 0,7%.

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura aktive.

Grafikon 5: Struktura aktive društava za osiguranje

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje

U posmatranom periodu došlo je do promjena strukture aktive, koja se ogleda u povećanju procentualnog učešća stalne imovine za oko 4%, dok se istovremeno smanjilo procentualno učešće tekuće imovine.

Povećanje vrijednosti pozicije stalna imovina od 5,0% rezultat je povećanja dugoročnih finansijskih plasmana za 9,1% i neznatnog povećanja investicionih nekretnina.

Tekuća imovina u odnosu na prethodni obračunski period je smanjena za 12,0%, a rezultat je prije svega smanjenja aktivnih vremenskih razgraničenja za 42,0% u odnosu na prethodni obračunski period. Iako je do promjene ove bilansne kategorije došlo gotovo kod svih društava za osiguranje po osnovu razgraničenja unaprijed plaćenih troškova pribave osiguranja, najveće smanjenje ove pozicije u odnosu na 31.12.2014. godine (od oko 25 miliona KM) desilo se kod jednog društva za osiguranje i to po osnovu prenosne premije koja pada na teret saosiguravača i reosiguravača i po osnovu rezervisanja za štete koje padaju na teret saosiguravača i reosiguravača, a vezane su za štete prouzrokovane poplavama.

Na poziciji vanbilansna aktiva, odnosno pasiva, došlo je do povećanja za 27,4% u odnosu na prethodni obračunski period. Dio ove pozicije odnosi se na državnu imovinu (građevinske objekte) koju koristi društvo za osiguranje Wiener osiguranje a.d. i otpisana potraživanja društva za osiguranje Triglav osiguranje a.d,

gdje nije bilo značajnijih promjena. Značajnije povećanje je bilo kod dva društva za osiguranje po osnovu garancija datih kao obezbjeđenje izvršenja obaveza trećih lica. Agencija je u 2014. godini donijela Uputstvo o vođenju vanbilansne evidencije sredstava i obaveza povezanih sa datim garancijama društva za osiguranje, kojim se propisuju detaljna pravila identifikovanja i knjiženja sredstava i obaveza u vanbilansnim evidencijama. Na ovaj način poboljšana je tačnost i objektivnost finansijskog izvještavanja društava za osiguranje.

U narednom pregledu je dat uporedni prikaz agregatnih pozicija pasive bilansa stanja kako slijedi:

Tabela 13: Pasiva ukupno za sva društva

(u KM)

PASIVA	31.12.2014.		30.06.2015.		Indeks 2015/14
	iznos	%	iznos	%	
A. KAPITAL	101.247.465	28,6	104.457.435	30,0	103,2
1. Osnovni kapital	93.069.192	26,3	96.469.389	27,7	103,7
2. Emisiona premija	252.000	0,1	467.427	0,1	185,5
3. Rezerve iz dobitka	4.747.321	1,3	4.854.051	1,4	102,2
4. Revalorizacione rezerve	5.154.503	1,5	5.149.644	1,5	99,9
5. Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	1.991.993	0,6	2.663.991	0,8	133,7
6. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju	1.729.894	0,5	1.748.939	0,5	101,1
7. Neraspoređeni dobitak (8+9)	22.807.370	6,5	16.975.634	4,9	74,4
8. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	5.224.506	1,5	5.010.066	1,4	95,9
9. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	17.582.864	5,0	11.965.568	3,4	68,1
10. Gubitak do visine kapitala (11+12)	25.045.019	7,1	20.373.762	5,8	81,3
11. Gubitak ranijih godina	1.572.366	0,4	19.903.735	5,7	1.265,8
12. Gubitak tekuće godine	23.472.653	6,6	470.027	0,1	2,0
B. DUGOROČNA REZERVISANJA	53.188.203	15,0	58.050.390	16,6	109,1
V. OBAVEZE (1+2)	198.986.737	56,3	186.229.981	53,4	93,6
1. Dugoročne obaveze	630.081	0,2	639.917	0,2	101,6
2. Kratkoročne obaveze i PVR	198.356.656	56,1	185.590.064	53,2	93,6
2.1. Prenosna premija ŽO	4.361.353	1,2	4.120.884	1,2	94,5
2.2. Prenosna premija NŽO	74.968.176	21,2	82.757.288	23,7	110,4
2.3. Rezervisane štete ŽO	549.291	0,2	830.904	0,2	151,3
2.4. Rezervisane štete NŽO	87.590.999	24,8	57.699.604	16,5	65,9
2.5. Druga pasivna razgraničenja	7.697.851	2,2	7.468.885	2,1	97,0
2.6. Ostale kratkoročne obaveze	23.188.986	6,6	32.712.500	9,4	141,1
G. POSLOVNA PASIVA (A+B+V)	353.422.406	100,0	348.737.806	100,0	98,7
D. VANBILANSNA PASIVA	9.423.189	2,7	12.000.933	3,4	127,4
Đ. UKUPNA PASIVA (G+D)	362.845.595		360.738.739		99,4

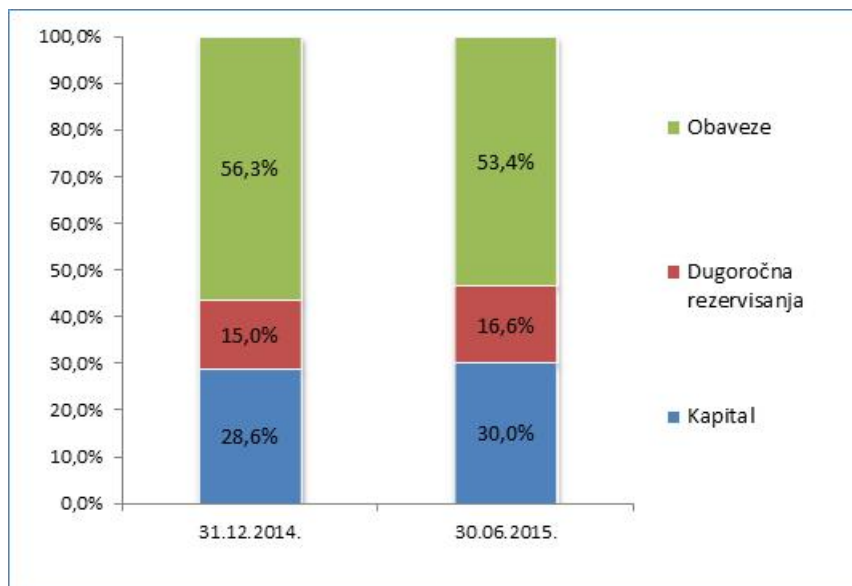
Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje

Vrijednost poslovne pasive društava za osiguranje sa stanjem na dan 30.06.2015. godine iznosila je 348.737.806 KM i u odnosu na stanje na dan 31.12.2014. godine smanjena je za 1,3%.

U strukturi poslovne pasive najzastupljenije su obaveze 53,4% (obračunate tehničke rezerve za životna i neživotna osiguranja), kapital 30% i dugoročna rezervisanja 16,6% (matematička rezerva životnih osiguranja, rezervisanja za učešće u dobitku i rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih).

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura pasive:

Grafikon 6: Struktura pasive društava za osiguranje

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje

Pozicija ukupni kapital na 30.06.2015. godine je povećana u odnosu na prethodnu godinu za 3,2% što je rezultat promjena osnovnog kapitala za 3,7% emisijom akcija. Dva društva za osiguranje su povećala osnovni kapital emisijom akcija iz neraspoređene dobiti. Dva društva za osiguranje su po nalogu Agencije radi obezbjeđenja adekvatnosti kapitala i pokrića tehničkih rezervi izvršila emisiju akcija, uz istovremeno pokriće gubitka. Jedno društvo za osiguranje je povećalo osnovni kapital emisijom akcija uz emisijom premiju, što je uticalo na povećanja pozicije emisijom premija na nivou sektora za 85,5%.

Kod još dva društva za osiguranje Agencija je dala nalog za povećanje osnovnog kapitala radi obezbjeđenja adekvatnosti kapitala i pokrića tehničkih rezervi, ali su postupci emisije akcije u toku, tako da nisu imali uticaj na promjene kapitala na dan 30.06.2015. godine.

U odnosu na prethodni obračunski period, rezerve iz dobitka povećane su za 2,2%, te nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju za 33,7% i nerealizovani gubici za 1,1%, dok su smanjeni: revalorizacione rezerve za 0,1%, neraspoređeni dobitak za 25,6% (dio je raspoređen u osnovni kapital) i gubitak do visine kapitala za 18,7% (pokriven emisijom akcija).

Dugoročna rezervisanja su se povećala za 9,1%, a u okviru ove pozicije došlo je do povećanja matematičke rezerve životnih osiguranja za 9,4%, rezervisanja za učešće u dobitku za 8,0% i rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih za 4,9%.

Obaveze su smanjene za 6,4%, a u okviru istih došlo je do povećanja dugoročnih obaveza za 1,6% i smanjenja kratkoročnih obaveza za 6,4%. U okviru pozicije kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja smanjena je pozicija prenosna premija životnih osiguranja za 5,5%. Istovremeno je povećana pozicija prenosna premija neživotnih osiguranja za 10,4% što je rezultat povećanja kod jednog društva za osiguranje zbog zaključenih velikih imovinskih rizika sa višemilionskom premijom koja se plaća u ratama. Rezerve za štete životnih osiguranja povećane su za 51,3%. Kod neživotnih osiguranja ova pozicija je smanjena za 34,1% i to prvenstveno kod dva društva za osiguranje. Kod jednog društva za osiguranje došlo je do značajnijeg smanjenja po osnovu isplate šteta uzrokovanih poplavama iz 2014. godine, dok je kod drugog smanjenje rezultat redovnije isplate šteta usljed pojačanog nadzora, ali i smanjenja broja zaključenih ugovora o osiguranju.

2.5.2. Bilans uspjeha

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled stavki bilansa uspjeha na nivou sektora za prvo polugodište 2014. i 2015. godinu.

Tabela 14: Bilans uspjeha ukupno za sva društva

(u KM)

POZICIJA	30.06.2014.	%	30.06.2015.	%	Indeks 2015/14
A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
I - Poslovni prihodi (1+2+3+4+5+6)	95.977.646	93,0	147.546.245	94,8	153,7
1. Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	7.125.809		8.477.339		119,0
2. Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	65.464.813		70.349.754		107,5
3. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	16.282.042		29.902.704		183,7
4. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	1.934.945		33.038.305		1.707,5
5. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	239.432		324.522		135,5
6. Drugi poslovni prihodi	4.930.604		5.453.621		110,6
II - Poslovni rashodi (1+2)	89.271.212	90,8	137.751.623	96,1	154,3
1. Funkcionalni rashodi (1.1.+1.2.+1.3.)	55.512.721		103.027.698		185,6
1.1. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	5.795.616		6.031.416		104,1
1.2. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	2.091.248		3.294.899		157,6
1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	47.625.857		93.701.383		196,7
2. Troškovi sprovođenja osiguranja	33.758.491		34.723.924		102,9
III - Poslovni dobitak/gubitak (AI-AII)	6.706.434		9.794.622		146,0
B. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
I - Finansijski prihodi	4.702.652	4,6	4.878.906	3,1	103,7
II - Finansijski rashodi	279.740	0,3	383.451	0,3	137,1
III Finansijski dobitak/gubitak (BI-BII)	4.422.912		4.495.455		101,6
AB. Dobitak/gubitak redovne aktivnosti (AIII+BIII)	11.129.346		14.290.077		128,4
V. OSTALI PRIHODI I RASHODI					
I - Ostali prihodi	2.384.165	2,3	2.656.359	1,7	111,4
II - Ostali rashodi	7.894.585	8,0	5.152.102	3,6	65,3
III - Dobitak/gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (VI-VII)	-5.510.420		-2.495.743		45,3
G. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
I - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	47.748	0,0	324.201	0,2	679,0
II - Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	242.083	0,2	22.034	0,0	9,1
III - Dobitak/gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (GI-GII)	-194.335		302.167		
D. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	41.294	0,0	8.524	0,0	20,6
Đ. RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	24.960	0,0	65.916	0,0	264,1
E. DOBITAK/ GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AB+VIII+GIII+D-Đ)	5.440.925		12.039.109		221,3
Ž. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	706.067		701.150		99,3
Z. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA (E-Ž)= (Z1-Z2)	4.734.858		11.337.960		239,5
1. Neto dobitak tekuće godine	8.562.738		11.807.987		137,9
2. Neto gubitak tekuće godine	3.827.881		470.027		12,3
I. OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU					
I - Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	4.859	0,0	153.247	0,1	3.153,9
II - Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	651.810	0,7	16.270	0,0	2,5
III Porez na dobitak koji se odnosi na ostale dobitke i gubitke	-45.143	0,0	5.025		

POZICIJA	30.06.2014.	%	30.06.2015.	%	Indeks 2015/14
J. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Z+II-III-III)	4.133.049		11.469.911		277,5
K. UKUPNI PRIHODI I DOBICI (AI+BI+VI+GI+DI+II)	103.158.364	100,0	155.567.482	100,0	150,8
L. UKUPNI RASHODI I GUBICI (AII+BII+VII+GII+Đ+III+IIII)	98.319.247	100,0	143.396.421	100,0	145,8
Lj. UKUPAN BRUTO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (K-L)	4.839.116		12.171.061		251,5
M. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	706.067		701.150		99,3
N. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Lj-M)	4.133.049		11.469.911		277,5

Izvori: finansijski izvještaji društava za osiguranje

Ukupni prihodi i dobiti društava za osiguranje u prvoj polovini 2015. godine su iznosili 155.567.482 KM, što u odnosu na isti period prethodne godine predstavlja povećanje za 50,8% ili 52.409.118 KM.

U ukupnim prihodima poslovni prihodi učestvuju sa 94,8%, finansijski sa 3,1%, ostali prihodi 1,7%, dok je učešće prihoda od usklađivanja vrijednosti imovine, prihoda po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina i dobitaka utvrđenih direktno u kapitalu neznatno.

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 147.546.245 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 53,7%, što je rezultat povećanja obračunate premije osiguranja kod većine društava za osiguranje.

U okviru ove pozicije došlo je do povećanja svih stavki. Međutim, najznačajnije povećanje zabilježeno je kod jednog društva za osiguranje na stavki prihoda po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesije u naknadi šteta neživotnih osiguranja i na stavki prihoda od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja, a vezano za ugovore o osiguranju koji su pokrivali rizike elementarnih nepogoda.

Finansijski prihodi u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 3,7%, a u okviru ove pozicije došlo je do značajnijeg smanjenja pozicije finansijski prihodi od matičnih, zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica, dok su se prihodi od kamata, pozitivne kursne razlike i ostali finansijski prihodi povećali.

Ostali prihodi su povećani za 11,4% u odnosu na isti period prethodne godine, a razlog tome su ostvareni dobiti po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina kod jednog društava za osiguranje.

Dobici utvrđeni direktno u kapitalu povećani su u odnosu na prethodnu godinu i to značajnije kod jednog društva za osiguranje, ali njihov nominalni iznos i učešće u ukupnim prihodima su neznatni.

Ukupni rashodi i gubici društava iznosili su 143.396.421 KM i u odnosu na iste prethodne godine povećani su za 45.077.174 KM ili 45,8%. U ukupnim rashodima, poslovni rashodi učestvuju sa 96,1%, finansijski rashodi sa 0,3%, ostali rashodi sa 3,6%, dok je učešće, rashoda od usklađivanja vrijednosti imovine, rashoda po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka i gubitaka utvrđenih direktno u kapitalu neznatno.

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu 137.751.623 KM i veći u odnosu na prethodnu godinu za 54,3%. U okviru poslovnih rashoda, funkcionalni rashodi bilježe rast od 85,6%, a u okviru njih povećani su: rashodi za dugoročna rezervisanja za 4,1%, naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja životnih osiguranja³ za 57,6% (što međutim nije materijalno značajno) i naknade šteta neživotnih osiguranja⁴ za 96,7%. Najveće povećanje naknade šteta neživotnih osiguranja zabilježeno je kod jednog

³ Prema Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za društava za osiguranje („Službeni glasnik RS“ broj:90/09 i 93/09) na računima grupe 51 – Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja životnih osiguranja, iskazuju se naknade šteta i ugovorenih iznosa po osnovu životnih osiguranja, udjeli u štetama iz saosiguranja i reosiguranja, premije saosiguranja i reosiguranja i provizije iz poslova reosiguranja, rezervisanja za štete i druga rezervisanja životnih osiguranja

⁴ Na računima grupe 52 – Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja, iskazuju se iznosi naknade šteta i osiguranih suma neživotnih osiguranja, udjeli u štetama po osnovu saosiguranja i reosiguranja, premije saosiguranja i reosiguranja, rezervisane štete, druga rezervisanja i provizije iz reosiguranja neživotnih osiguranja. Na teret računa ove grupe knjiže se i rashodi nastali u vezi sa uviđajem i procjenom štete, odnosno utvrđivanjem osnova i visine naknade štete, odnosno ugovorenog iznosa, kao i troškovi ostvarivanja regresnih zahtjeva, sudski troškovi i takse u sporovima iz osnova osiguranja, zatim troškovi vještačenja i drugi troškovi u vezi sa likvidiranjem šteta.

društva za osiguranje, a rezultat je višemilionskog povećanja likvidiranih šteta i rezervisanja za štete i udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu neživotnih osiguranja. Troškovi sprovođenja osiguranja povećani su za 2,9% u odnosu prethodnu godinu. Ovi troškovi rastu sporije u odnosu na premiju.

Do povećanja je došlo na pozicijama finansijski rashodi za 37,1%, ali njihov nominalni iznos i učešće u ukupnim rashodima je neznatno.

Ostali rashodi smanjeni za 34,7% i to najznačajnije kod tri društva za osiguranje. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine smanjeni su kod dva društva za osiguranje, ali njihov nominalni iznos i učešće u ukupnim rashodima je neznatno. Naime u prethodnoj godini tri društva za osiguranje su pored ostalog na ovoj poziciji iskazala i promjene po osnovu obezvređenja dugoročnih finansijskih plasmana zbog oduzimanja dozvole „Bobar bancí“ a.d. Bijeljina.

Rezultat redovne aktivnosti je kategorija faznog rezultata u poslovanju društava za osiguranje, te predstavlja razliku između poslovnih i finansijskih prihoda, s jedne strane, i poslovnih i finansijskih rashoda, s druge strane, odnosno potiče iz osnovne djelatnosti društava za osiguranje. Ostvareni rezultat redovne aktivnosti na nivou sektora je pozitivan i iznosi 14.290.077 KM i veći je za 3.160.731 KM ili 28,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Pozitivan rezultat po osnovu redovne aktivnosti ostvarilo je jedanaest društva za osiguranje, dok je jedno društvo za osiguranje ostvarilo negativan rezultat.

Od dvanaest društava za osiguranje sa sjedištem Republici Srpskoj jedanaest ih je poslovalo pozitivno sa neto dobitkom u iznosu od 11.807.987 KM, dok je jedno društva za osiguranje iskazalo neto gubitak u iznosu od 470.027 KM, tako da je finansijski rezultat sektora osiguranja na dan 30.06.2015. godine pozitivan i iznosi 11.337.960 KM.

Ako se uzmu u obzir gubici utvrđeni direktno u kapitalu dobija se ukupan neto rezultat u obračunskom periodu u iznosu od 11.469.911 KM, a koji je veći za 2,7 puta u odnosu na isti period prethodne godine.

3. FINANSIJSKI I TEHNIČKI POKAZATELJI STANJA U SEKTORU

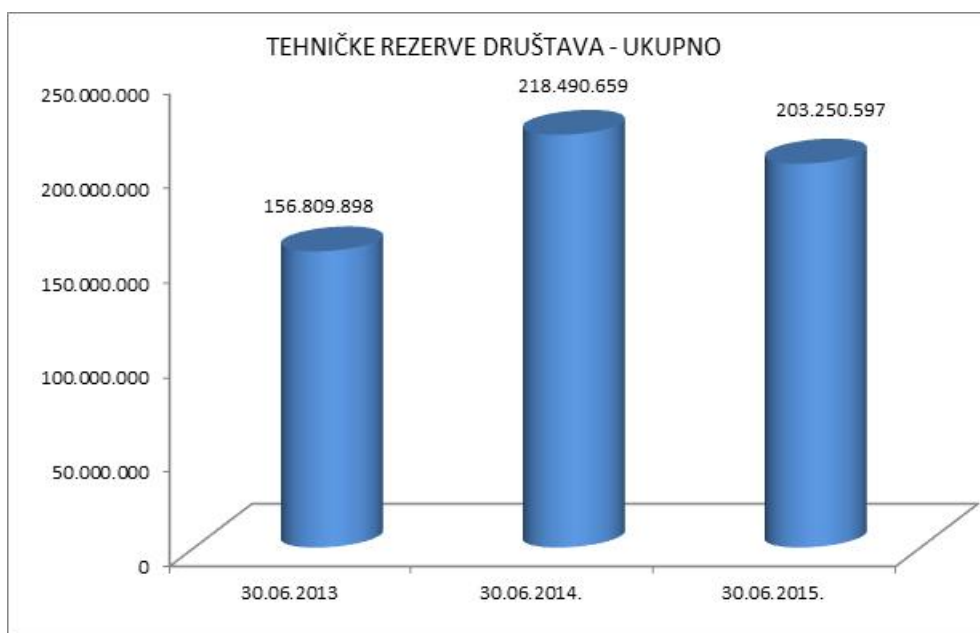
3.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive

3.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve

Aktuarski zasnovan obračun tehničkih rezervi, osnovni je preduslov za održavanje solventnosti društava za osiguranje, čime se doprinosi boljoj zaštiti interesa osiguranika i trećih oštećenih lica, kao i jačanju povjerenja u sektor osiguranja. Pravila obračuna tehničkih rezervi propisana su podzakonskim aktima Agencije, a njihova adekvatna primjena predmet je kontrole, kako ovlašćenih aktuara, tako i Agencije, kroz obavezne izvještaje koje društva dostavljaju periodično i kroz neposredne kontrole.

U narednom grafikonu prikazani su iznosi obračunatih tehničkih rezervi na nivou sektora, u periodu od 30.06.2013. do 30.06.2015. godine.

Grafikon 7: Tehničke rezerve na nivou sektora

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Sa stanjem na dan 30.06.2015. godine, iznos obračunatih tehničkih rezervi na nivou sektora je manji za 6,9% (u odnosu na stanje na dan 30.06.2014. godine), a što je posljedica smanjenja iznosa rezervi za štete za dio obračunat za isplatu odštetnih zahtjeva po osnovu ugovora o osiguranju, koji su pokrivali rizike elementarnih nepogoda.⁵ Naime, u ovom izvještajnom periodu, značajan dio šteta nastalih kao posljedica elementarne nepogode iz maja 2014. godine je isplaćen, a što se direktno odrazilo na smanjenje iznosa obračunatih tehničkih rezervi na nivou sektora.

Treba istaknuti da je, nezavisno od oscilacija uzrokovanih elementarnom nepogodom, tehničke rezerve na nivou sektora kontinuirano rastu od 2006. godine.

S obzirom da se primjenjuju različiti uslovi i ograničenja ulaganja kod životnog i neživotnog osiguranja, u nastavku se daje odvojena analiza ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

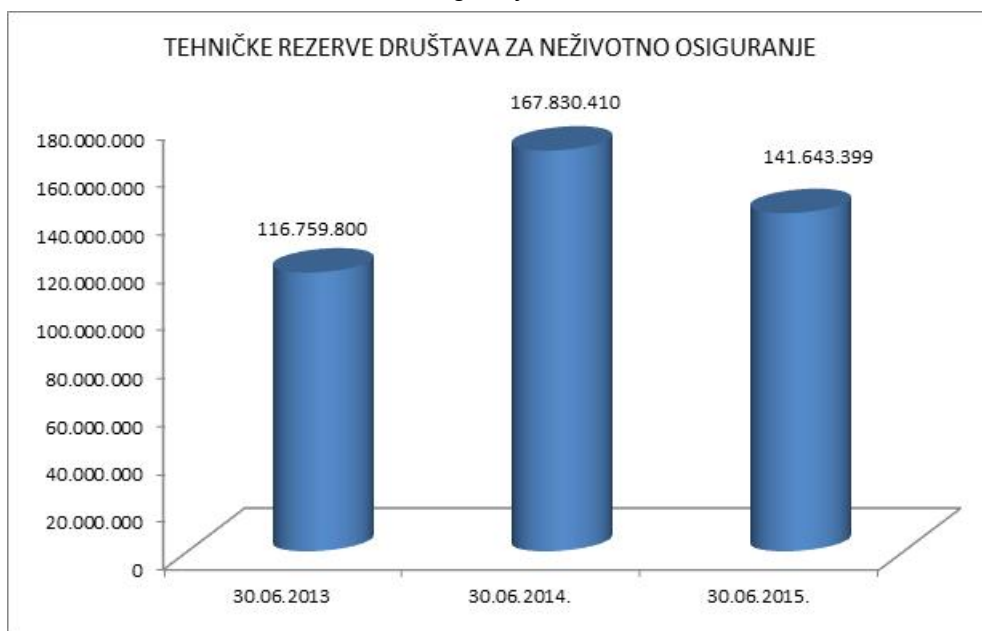
⁵ U prethodnom izvještajnom periodu konstatovan je iznad prosječan rast tehničkih rezervi, uzrokovan rastom rezervi za štete po osnovu elementarne nepogode iz maja 2014. godine.

Radi održavanja finansijske sposobnosti izvršavanja obaveza po osnovu isplate štete i naknada iz ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje je dužno da sredstva za pokriće tehničkih rezervi ulaže u dozvoljene oblike, zavisno od vrsta osiguranja koje obavlja, uz primjenu principa sigurnosti, profitabilnosti i disperziji ulaganja.

3.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za neživotno osiguranje

Obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja na nivou sektora, u periodu od 30.06.2013. do 30.06.2015. godine, prikazane su u narednom grafikonu.

Grafikon 8: Tehničke rezerve društava za neživotno osiguranje

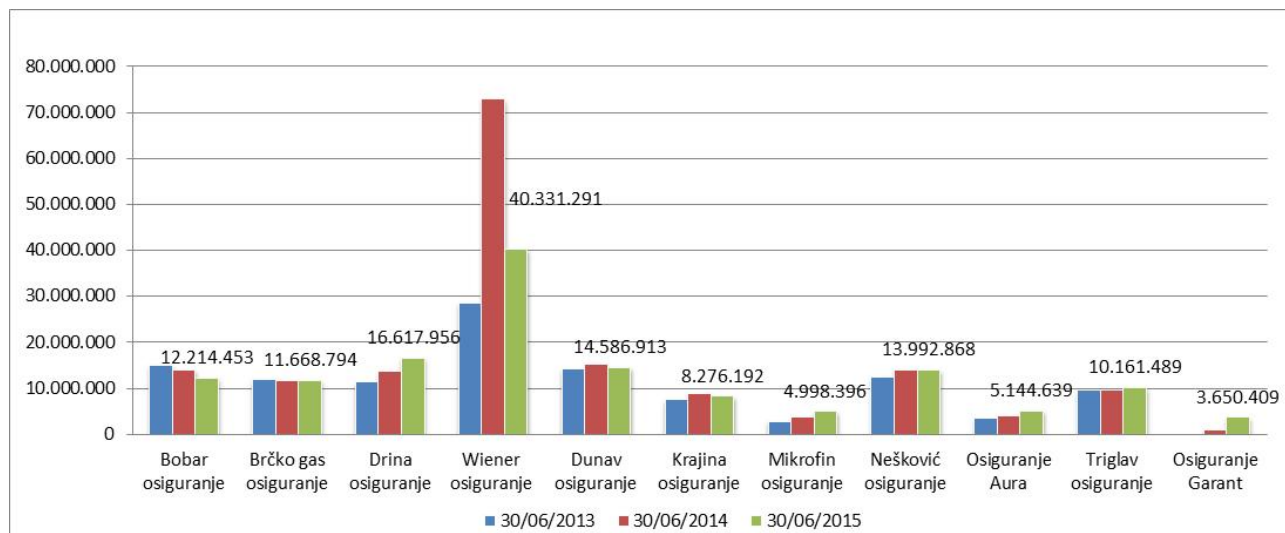
Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Iznos obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja je, sa stanjem na 30.06.2015. godine, manji je za 15,6% u odnosu na 30.06.2014. godine, a uzroci su već obrazloženi u Poglavlju 3.1.1. (isplata odštenih zahtjeva po osnovu ugovora o osiguranju koji su pokrivali rizike elementarnih nepogoda), dok je u odnosu na stanje na 30.06.2013. godine veći za 21,3%.

Treba istaknuti da isplatama po osnovu odštenih zahtjeva, za štete nastale kao posljedica elementarnih nepogoda, nije ugrožena stabilnost sektora osiguranja i finansijska sposobnost za izmirenje obaveza, kako zbog niskog ukupnog nivoa preuzetih i realizovanih rizika po osnovu elementarne nepogode, tako i zbog činjenice da je za ove ugovore obezbijeđeno reosiguravajuće pokriće.

U narednom grafikonu prikazan je iznos obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja za sva društva koja obavljaju poslove neživotnog osiguranja i to za period od 30.06.2013. do 30.06.2015. godine.

Grafikon 9: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima

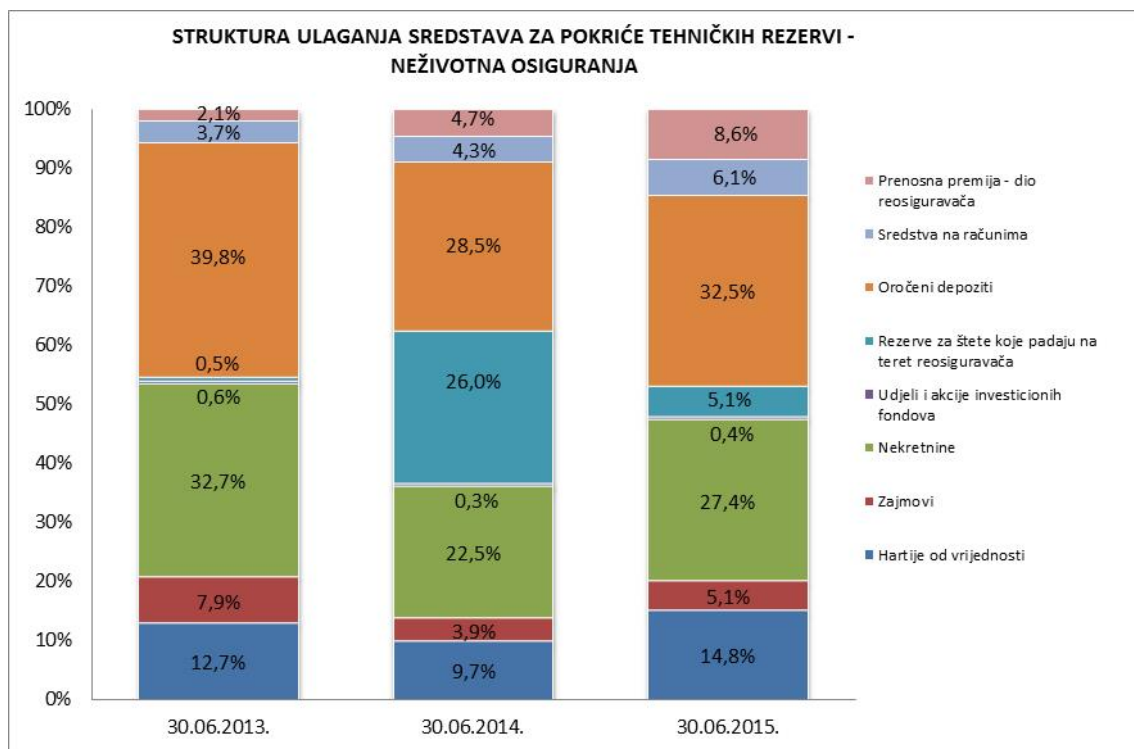
Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Iz grafikona se vidi da je, sa stanjem na dan 30.06.2015. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, kod jednog društva za osiguranje došlo do značajnog smanjenja iznosa obračunatih tehničkih rezervi. Uzrok smanjenja rezervi za štete kod Wiener osiguranja a.d. Banja Luka je isplata obaveza za štete nastale kao posljedica elementarne nepogode iz maja 2014. godine.⁶

Kod ostalih društava za osiguranja, promjene iznosa obračunatih rezervi nemaju materijalnu značajnost i u skladu su sa promjenama u strukturi portfelja ugovora o osiguranju.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.

Grafikon 10: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

⁶ U prethodnom izvještajnom periodu, kod ovog društva za osiguranje ostvaren je iznad prosječan rast tehničkih rezervi zbog porasta rezervi za štete nastalih po osnovu elementarne nepogode.

U strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, dominiraju oročeni depoziti i nekretnine, koji zajedno čine oko 60% svih ulaganja. Iz navedenog je evidentno da sektor osiguranja značano izložen rizicima bankarskog sektora, što zahtijeva pojačani nadzor i međusobnu saradnju regulatora bankarskog i sektora osiguranja. Ulaganja u nekretnine su bila najveća pojedinačna stavka u 2011. godini (40%), nakon čega se kontinuirano smanjuju i u 2015. godini dostiže nivou od 27,4%, ali je prisutan rizik realnosti procjena, u smislu prodajne cijene i vremena utrživosti.

Ulaganja u hartije od vrijednosti, prvenstveno državne obveznice, bilježe kontinuiran rast i 2015. godine dostižu učešće od oko 15% svih ulaganja.

U izvještajnom periodu značajano je smanjeno učešće rezervi za štete koje padaju na teret reosiguravača. Razlog tome je isplata obaveza za štete nastale kao posljedica elementarne nepogode iz maja 2014. godine, a koje su bile reosigurane kod inostranih reosiguravača.

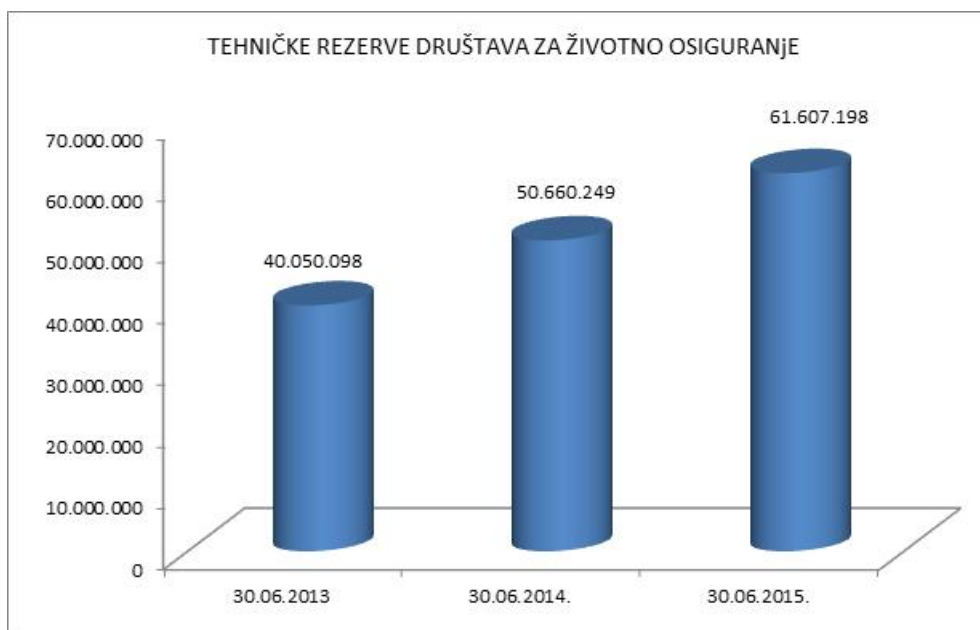
Očigledno je da se mijenja struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi, ali da su skromne mogućnosti domaćeg finansijskog tržišta u smislu ponude različitih instrumenata najveći ograničavajući faktor za adekvatnu disperziju investicionog portfelja društava za osiguranje.

Četiri društva za osiguranje na dan 30.06.2015. godine nemaju u potpunosti pokrivena tehničke rezerve dozvoljenim oblicima ulaganja. Jedno od tih društava za osiguranje je u trenutku izrade ovog izvještaja izvršilo potpuno pokriće tehničkih rezervi u skladu sa propisima. Ostalim društvima za osiguranje je Agencija je odredila krajnji rok za obezbjeđenje pokrića do kraja 2015. godine, u vezi sa čime su započete aktivnosti na emisiji akcija.

3.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za životno osiguranje

Tehničke rezerve životnog osiguranja, kao što se vidi iz narednog grafikona, karakteriše dinamičan rast.

Grafikon 11: Tehničke rezerve životnog osiguranja

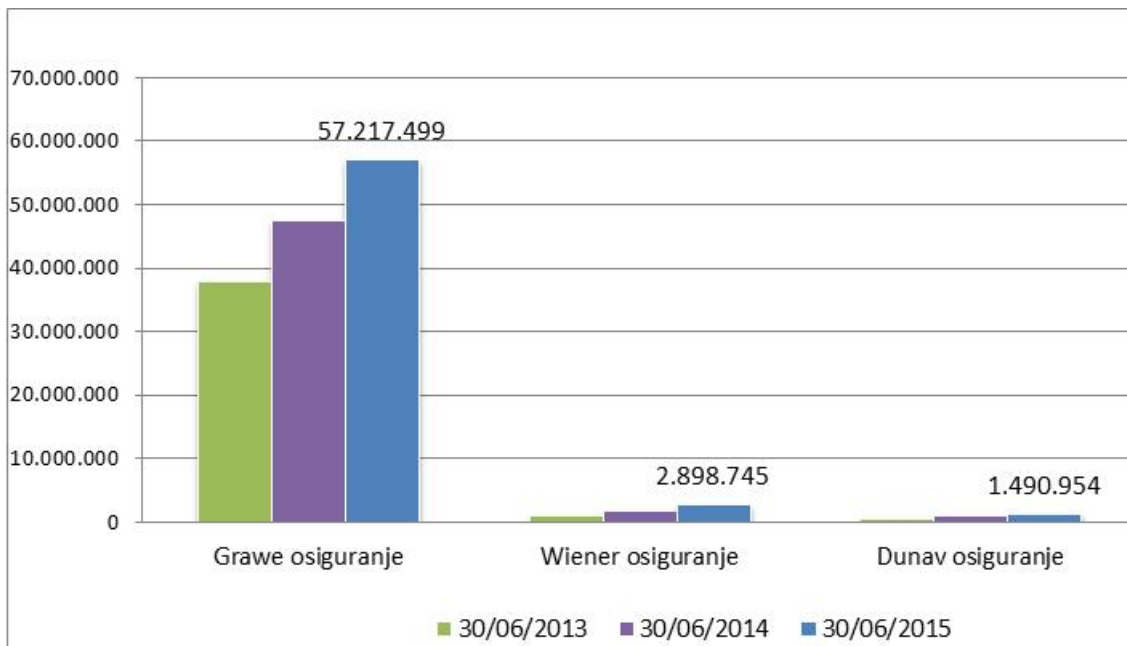
Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

U posmatranom periodu od 30.06.2013. do 30.06.2015. godine, tehničke rezerve životnog osiguranja bilježe dinamičan rast (povećanje za 53,8%).

Rast obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja je stabilan i u skladu je sa rastom i starosnom strukturom portfelja životnih osiguranja.

U narednom grafikonu prikazane su obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja pojedinačno po društvima koja obavljaju poslove životnog osiguranja, za period od 30.06.2013. do 30.06.2015. godine.

Grafikon 12: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja po društvima

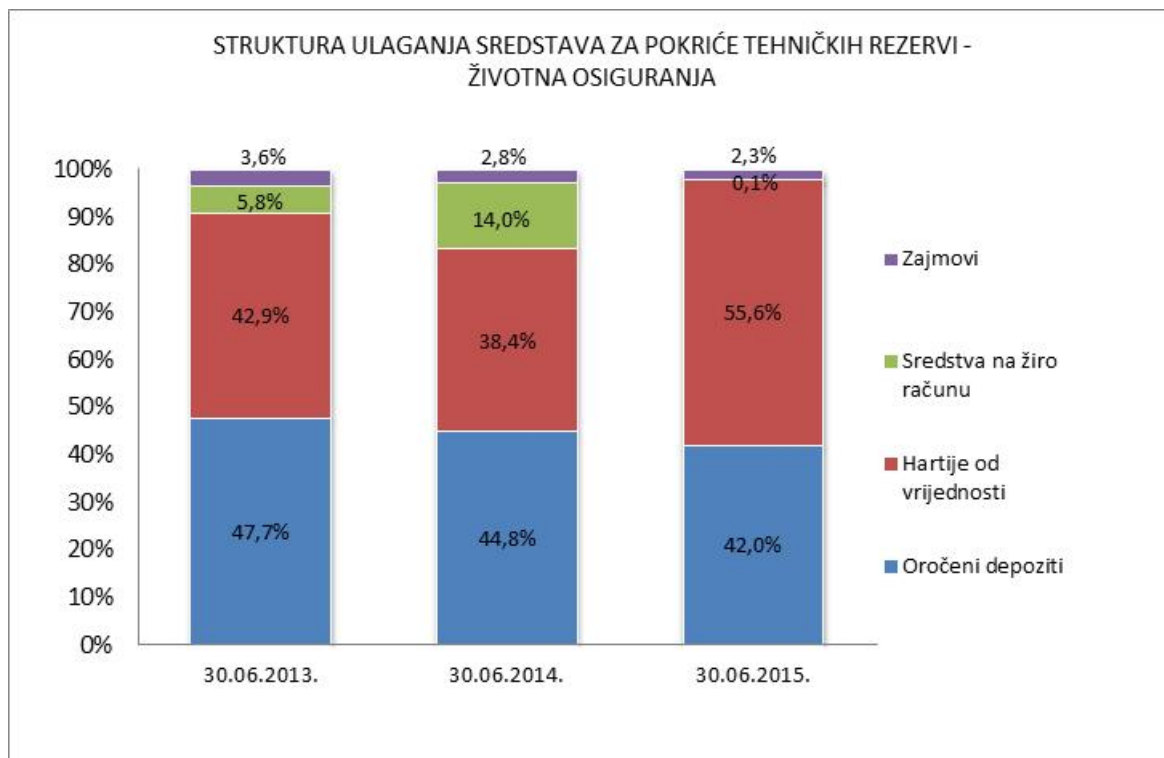

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Razlika u iznosu obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja između pojedinačnih društava za osiguranje je srazmjerna učešću ovih društava u ukupnoj premiji životnih osiguranja.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.

Grafikon 13: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

U strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja najznačajnije učešće imaju oročeni depoziti i hartije od vrijednosti domaćih emitenata. U okviru hartija od vrijednosti dominiraju državne i municipalne obveznice.

Za razliku od neživotnih osiguranja, u strukturi ulaganja sredstva za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja, u posmatranom periodu (30.06.2013. do 30.06.2015. godine) nije bilo značajnijih promjena.

Tehničke rezerve životnih osiguranja u potpunosti su pokrivena dozvoljenim oblicima ulaganja.

3.2. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranje

U nastavku se daju osnovni podaci u vezi sa rješavanjem i isplatom odšteta iz osiguranja od odgovornosti i drugih naknada iz ugovorenih osiguranja (u daljem tekstu: obaveze iz osiguranja⁷).

Tabela 15: Iznos isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja

VRSTA OSIGURANJA	(u KM)		
	30.06.2013.	30.06.2014.	30.06.2015.
Osiguranje nezgode	1.919.689	2.267.362	2.431.503
Zdravstveno osiguranje	208.973	158.357	256.684
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	3.283.687	3.971.714	3.648.719
Osiguranje plovila	49.416		
Osiguranje robe u prevozu	27.436	18.172	85.195
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	222.872	1.523.257	1.029.473
Osiguranje ostalih šteta na imovini	728.894	16.289.614	27.099.244
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	12.900.934	13.077.068	14.212.848
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	28.126	31.307	27.933
Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove	1.050		
Osiguranje pomoći		504	1.653
Osiguranje kredita			645
Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka			269.899
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	19.371.076	37.337.355	49.063.796
Životno osiguranje	828.013	1.510.361	2.438.792
Dodatna osiguranja uz osiguranje života	246.550	275.944	296.066
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	1.074.563	1.786.305	2.734.858
UKUPNO	20.445.639	39.123.660	51.798.654

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

U prvoj polovini 2015. godine osiguranicima i korisnicima osiguranja isplaćeno je ukupno 51.798.654 KM, što u odnosu na isti period 2014. godine kada je suma isplaćenih obaveza iz osiguranja iznosila 39.123.660 KM, predstavlja povećanje za 12.674.994 KM ili 32,4%. Do povećanja je došlo kod većine vrsta neživotnih osiguranja. Nominalno najveće povećanje je evidentirano kod osiguranja ostalih šteta na imovini, što je vezano za isplate šteta uzrokovanih elementarnom nepogodom u 2014. godini.

Korisnicima životnog osiguranja, u ovom izvještajnom periodu, isplaćeno je 2.734.858 KM, što u odnosu na isti period 2014. godine predstavlja povećanje za 53,1%. Ovo povećanje je u skladu sa osnovnim

⁷ Obaveze iz osiguranja obuhvataju naknade šteta i ugovorenih iznosa po osnovu životnih osiguranja i naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja (isplaćene štete).

karakteristikama i starosnom strukturom ugovora o životnom osiguranju društava za osiguranje iz Republike Srpske. Naime, shodno rastu broja ugovora o životnom osiguranju koji su istekli, u ovom periodu, povećan je i iznos isplaćenih naknada po osnovu životnog osiguranja.

3.2.1. Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja

U narednoj tabeli prikazani su pokazatelji efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za životna i neživotna osiguranja.

Tabela 16: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja

Opis	30.06.2013.	30.06.2014.	30.06.2015.
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima	65,2%	64,5%	66,9%
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima	84,5%	84,8%	82,8%
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima	89,0%	93,2%	94,3%
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima	100,0%	99,8%	98,8%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja predstavlja odnos broja ukupno riješenih i ukupno evidentiranih zahtjeva i pokazuje tendenciju rasta u odnosu na prethodne izvještajne periode kod neživotnih osiguranja, dok je zabilježen pad kod životnih osiguranja.

Sa druge strane, koeficijent isplate obaveza iz osiguranja, koji predstavlja odnos broja ukupno isplaćenih i ukupno riješenih odštetnih zahtjeva, je povećan kod neživotnih osiguranja, dok kod životnih osiguranja bilježi neznatan pad. U izvještajnom periodu nisu zabilježene značajne promjene ovih stopa.

U narednoj tabeli date su stope efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, po društvima za osiguranje.

Tabela 17: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila na 30.06.2015. godine

R.B.	Društvo za osiguranje	Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja	Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja
1.	Bobar osiguranje A.D.	63,2%	82,1%
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	56,5%	100,0%
3.	Drina osiguranje A.D.	72,0%	100,0%
4.	Wiener osiguranje A.D.	53,1%	91,8%
5.	Dunav osiguranje A.D.	56,9%	93,4%
6.	Krajina osiguranje A.D.	37,9%	92,8%
7.	Mikrofin osiguranje A.D.	76,0%	100,0%
8.	Nešković osiguranje A.D.	65,5%	100,0%
9.	Osiguranje Aura A.D.	74,7%	94,9%
10.	Triglav osiguranje A.D.	63,3%	95,7%
11.	Osiguranje Garant D.D.	81,3%	99,1%
12.	UKUPNO	60,3%	95,1%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

3.3.Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Racio šteta predstavlja odnos mjerodavnih šteta i mjerodavne premije, dok racio troškova predstavlja učešće troškova sprovođenja osiguranja u obračunatoj premiji. Kombinovani racio pokazuje rezultat poslovanja prije uključivanja rezultata od ulaganja, a računa se kao zbir racia troškova i racia šteta.

Ukoliko je kombinovani racio manji od 100, razlika između 100 i kombinovanog racia predstavlja pozitivan rezultat iz poslova osiguranja, a ukoliko je kombinovani racio veći od 100, ta razlika predstavlja negativan rezultat iz poslova osiguranja.

U narednom tabelarnom pregledu dati su racio šteta, racio troškova i kombinovani racio za neživotna osiguranja za sektor osiguranja u cjelini.

Tabela 18: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio neživotnih osiguranja

Opis	30.06.2014.	30.06.2015.
Racio šteta (%)	122,9	29,3
Racio troškova (%)	42,8	38,3
Kombinovani racio (%)	165,7	67,6

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje

Sa stanjem na 30.06.2015. godine kombinovani racio je ispod 100, što znači da je ostvaren pozitivan rezultat iz poslova osiguranja. Takođe, pozitivna je promjena je i smanjenje učešća troškova sprovođenja osiguranja u obračunatoj premiji, iskazano kroz racio troškova.

Visoka vrijednost racia šteta, na dan 30.06.2014. godine, je posljedica rasta rezervi za štete po osnovu ugovora o osiguranju, koji su pokrivali rizike elementarnih nepogoda.

S druge strane, u ovom izvještajnom periodu, rješavanje ovih odštetnih zahtjeva, koji su bili pokriveni od strane inostranih reosiguravača, doveli su do smanjenja rezervi za štete, odnosno smanjenja učešća racia šteta u kombinovanom raciu na dan 30.06.2015. godine.

3.4.Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava

U narednom tabelarnom pregledu prikazana je rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitih sredstava na nivou sektora osiguranja RS u prvom polugodištu 2014-2015. godine:

Tabela 19: Pokazatelji rentabilnosti

Period	30.06.2014.	30.06.2015.
Povrat na imovinu (ROA) (%)	1,2	3,1
Povrat na vlastiti kapital (ROE) (%)	4,0	10,5

Izvor: Izveštaji društava za osiguranja

Pokazatelj rentabilnosti imovine (ROA) računa se kao odnos neto rezultata obračunskog perioda i prosječne aktive, a predstavlja procenat prinosa na ukupnu aktivu. Na nivou sektora osiguranja ostaren je pozitivan prinos na aktivu od 3,1%.

Pokazatelj rentabilnosti vlastitih sredstava (ROE) predstavlja odnos između neto rezultata obračunskog perioda i prosječnog kapitala, a pokazuje koliki je povrat na uloženi vlastiti kapital. Na nivou sektora ukupna rentabilnost kapitala u izvještajnom periodu iznosila je 10,5%.

Imajući u vidu da je na nivou sektora u prvom polugodištu 2015. godine u odnosu na isti period prethodne godine, povećan neto rezultat 2,7 puta, oba pokazatelja bilježe značajan rast.

3.5.Ostali pokazatelji poslovanja

U narednom tabelarnom pregledu dati su ostali pokazatelji poslovanja sektora osiguranja RS za prvo polugodište 2014-2015. godina:

Tabela 20: Ostali pokazatelji poslovanja

Period	30.06.2014.	30.06.2015.
Premija po zaposlenom (u KM)	62.140	68.317
Ukupan prihod po zaposlenom (u KM)	82.991	123.271
Dobit po zaposlenom (u KM)	3.325	8.984
Dobit/Ukupan prihod (%)	4,0	7,3
Racio solventnosti (%)	162,8	137,4
Opšta likvidnost (%)	4,6	3,3

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje

Racio solventnosti je smanjen ali ne u značajnom obimu. Racio opšte likvidnosti bilježi pad, zbog nominalnog i relativnog smanjenja tekuće imovine.

Ostali pokazatelji zabilježili rast u odnosu na isti period prethodne godine.